

bova jasno ukazuje na zaostale poganske običaje sa glavom okrenutom prema izlazećem suncu, tako da je lako odrediti vrijeme ukopa prema položaju i otklonu od osnovne orijentacije istok-zapad (vidi sliku 4). Zasad donekle zbunjuje različita dubina ukopa, od sasna površinske kod groba 1 do dubine preko metar

kod groba 3. Veličinu groblja zasad smo utvrdili samo aproksimativno na temelju anketiranja vlasnika parcela koji su na ovome prostoru eksploatirali pijesak za gradnju kuća.

Naredna arheološka istraživanja izvršit će se na ostale dvije lokacije, kako bi se utvrdio kontinuitet življenja na ovome prostoru.

Josip Vidović, Muzej Međimurja Čakovec

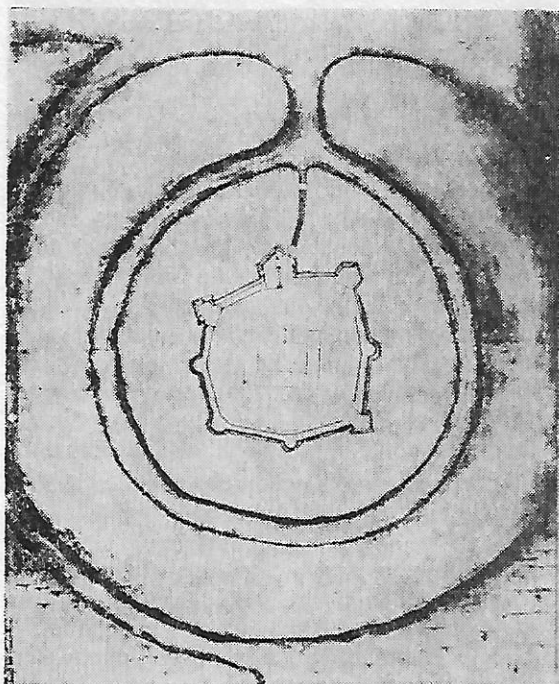
NAJNOVIJA ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA U STAROM GRADU U ČAKOVCU

U nekoliko navrata na lokaciji starog grada u Čakovcu vrše se sustavna ili pak sondažna istraživanja. Tokom god. 1966. pristupilo se planskom uređenju starog grada i okolice, što je već tada uvjetovalo arheološka istraživanja koja poduzima Muzej Međimurja u suradnji sa Arheološkim odjelom Gradskog muzeja Varaždin.

U sklopu uređenja novih muzejskih prostora 1976—77. god. obavljaju se sustavna arheološka istraživanja u dvorištu palače starog grada, a ujedno je istražen i suteran sjeverozapadnog pročelja ispod današnjeg izložbenog salona. Ove godine prema urbanističkom planu, izvršio se otkop uvjetno nazvanog jezera III, između cestovnog prilaza parkiralištu u starome gradu, i pješačkog prolaza kroz stari grad.

Već ranije u tome prostoru ubicirana je južna kula, istraživana manjim sondažnim zahvatima ranijih godina, a ove godine u potpunosti istražena. Kompletnim otkopom ostataka zidina južne kule, mogla se utvrditi činjenica da kula sadrži prvobitan oblik iz prve polovice 17. st. prema prikazu tlocrta koji se čuva u Badisches Generallandes Archiv u Karlsruheu (slika 1), a isti oblik jasno se uočava i na prikazu mjerenja posjeda u Čakovcu iz 17. st. (prema L. Bendeffju — slika 2). Širina otkopanih zidina iznosi 3,5 m, a sačuvana visina 2—3 m. Vanjska i unutarnja strana zidina obložena je obrađenim kamenim blokovima u maniri povezivanja blokova, a unutrašnjost je ispunjena ciglom i otpadnim neobrađenim kamenom. U sklopu južne kule nalazi se i prostorija, popločena kamenim pločama koje su mjestimiце dobro sačuvane, a tlocrt prostorije jasno se vidi i na ranije navedenom prikazu iz prve po-

lovice 17. st. S jedne i druge strane kule sačuvani su bedemi dužine 2—3 metra, koji pružaju dragocjene podatke o masivnosti bedema, te smjeru pružanja zidova bedema. Arheološka istraživanja na prostoru između zapadne i južne kule sa tri poprečne sonde dužine 6 m nisu dala očekivane rezultate. I ranijih godina izvr-

Sl. 1 — Prikaz tlocrta starog grada u Čakovcu iz prve polovice 17. st. iz Badisches Generallandes Archiv u Karlsruheu

(foto: Ž. Hlebec)

šena su manja sondažna istraživanja tog prostora takođe sa negativnim rezultatima. Pa ipak može se sa sigurnošću utvrditi činjenica, da su temelji bedema u zemlji uništeni naknadno, prilikom gradnje odvodnih kanala za šećeranu koji i danas presijecaju ovaj prostor, a dao ih je izgraditi posljednji vlasnik starog grada u Čakovcu grof Feštetić.

U sklopu ovogodišnje kampanje ureden je i prostor oko vanjskih bedema zapadne kule, koji se istraživao i ranijih godina, dok je unutarnja strana bedema neistražena. U centru zapadne kule otkriven je kameni bunar kružna oblika. Već na tlocrtu iz prve polovice 17. st. naznačena su crtkanim linijama pojačanja bedema kula, koja su realizirana samo na zapadnoj kuli, a kod ostalih kula nisu iz dosad nepoznatih razloga. Postoji vjerojatnost da su Zrin-

ski pripremajući se za urotu željeli pojačati obrambenu moć svojih gradova, no u tome su spriječeni ranim otkrivanjem urote i gubljenjem vlastitih života. Nakon pogibije Zrinskih prema utvrđenim povjesnim činjenicama, dio bedema i kula starog grada u Čakovcu je srušen, a slabljenjem turske moći prestala je i potreba za podizanjem novih bedema. Jedan dio kamenih blokova sa zidina starog grada upotrebljen je ponovno za izgradnju pojačanja ugaonih pilota palače starog grada nakon razornog potresa koji je zadesio Međimurje u 18. st. Traganja za ostacima bedema i polukružne kule na potezu između južne i istočne kule ostala su bez rezultata. U budućnosti trebat će se istražiti unutrašnjost bedema zapadne kule, te izvršiti konzervacija dosad istraženih kula i ostataka bedema zidina starog grada.

Sl. 2 — Prikaz mjerenja posjeda u Čakovcu iz 17. st. (prema L. Bendeffyju), Mađarski centralni arhiv u Budimpešti

(foto: Ž. Hlebec)

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Ljerka Albus, Darko Sačić, Mirjana Dučakijević, Magdalena Lončarić, Marina Šimek

Odgovorni urednik: Darko Sačić

Prelom: Uredništvo

Naslovna stranica: Darko Sačić

Fotografija — Davor Putar

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Za sadržaj priloga odgovaraju autori.

Nakladnik:

Gradski muzej Varaždin

Za nakladnika: Darko Sačić

Tisak: »Zrinski« Čakovec

Broj 10 — Ožujak 1987.

God. X

Naklada 800 komada

Naslovna stranica: S izložbe »40. godina arheoloških istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj«

Prijevod: Željko Grabar, Vid Lončarić, Ljerka Perči, Marina Šimek, Vesna Šimunić

GRADSKI MUZEJ VARAŽDIN
ARHEOLOŠKI ODJEL

15644